

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בשלה

ט"ז שבט

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק א

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ושלוש לבריאה

מאה ועשרים שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח

שנת הקהל

לעילוי נשמת

הרב התמים

ר' יוסף משה ע"ה

בן

הרה"ח אלחנן דובער הי"ד

מאראזאוו

סיכן עצמו

לנהל ישיבת תו"ת

תחת נשיאות

כ"ק אדמו"ר הרי"ץ

במחלת בקותאייס גרוזי'

והשיג לחם לרעבים

נפטר

ח' שבט

ה'תשע"א

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י משפחתו שיחיו

הי' שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלילה".

מעייני חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

שבישראל לחוש בשעת מעשה באותה שמחה של מרים ונשי ישראל.

שכן הקשה ביותר שבגלות מצרים והגזירות הגרועות ביותר באו לאחר שנולדה מרים, והגזירה החמורה ביותר היתה: כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו.

– כל הקשיים שהיו לפני כן כשעבדו בני ישראל "בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך" אינם מגיעים בחומרתם לגזירה של השלכת הבן הילוד ליאור –

אחר כך באה גם – כפי שחז"ל מספרים³ – הגזירה שפרעה יתרחץ בדמם של ילדי ישראל.

האם מתנסה בחויית הדברים האמורים יותר מן האב. לפיכך כשנפטר מפרעה ומגזירותיו היתה שמחת נשי ישראל גדולה בהרבה משמחת הגברים.

ג. ככל סיפורי התורה כך גם הסיפור של יציאת מצרים, בדבר השירה והשמחה "בתופים ובמחולות" של מרים ונשי ישראל, משמש הוראה לכל הדורות, גם לדורנו.

אף דבר זה רמוז בכתוב: "ותצאן כל הנשים אחריה", כל נשי ישראל עד סוף כל הדורות הולכות אחרי מרים ואומרות: שירו לה' כי גאה גאה, סוס ורוכבו רמה ביים.

אלקות וקדושה – "גאה גאה", בדרגה נעלית שאין למעלה הימנה, ודברים שהם היפוכה של קדושה, הלוחמים בקדושה, "סוס ורוכבו" – "רמה ביים", מושלכים למעמקי מצולות. לא בדרגה נחותה בלבד, כי אם רמה ביים, בהשלכה חזקה לים, לעומק שאין למטה הימנו.

ד. כבר דובר פעם שגזירת "כל הבן הילוד – היאורה תשליכוהו", תוכנה ותמציתה,

א. לפני עשרים שנה, אחרון של פסח חצרות, השמיע כ"ק מו"ח אדמו"ר שיחה בקשר להפטרה של שבת זו.

הוא סיפר אז בשם אב"סכו, ה"צמח צדק", שסבו, אדמו"ר הזקן, הקשה פעם מדוע ההפטרה של שבת שירה היא "ותשר דבורה", שירה של אשה, ולא השירה של דוד, שהיא גם ההפטרה של שביעי של פסח. בפרשת בשלה ישנה שירת הגברים, "אז ישיר משה", גו', וכן ישנה שירת הנשים: "ותקח מרים גו' את התוף בידה, ותצאן כל הנשים גו' בתופים ובמחולות, ותען להם מרים: שירו לה' כי גאה גאה". מדוע, איפוא, ההפטרה היא דוקא שירה של אשה, "ותשר דבורה"?

וכלפי זה סיפר אדמו"ר הזקן סיפור ארוך (נדפס ב"שיחה" האמורה) וסיים שכשבני ישראל יצאו ממצרים והלכו ביים ביבשה ואמרו שירה – גם הנשים אמרו שירה, אך נוסף לכך "בתופים ובמחולות", בשמחה. לפיכך הפטרת שבת שירה היא – "ותשר דבורה" (הכל היה מן העפר, ספירת המלכות).

ב. לכאורה, בלתי מובן מדוע, אכן, שירת משה ובני ישראל – הגברים – לא היתה בשמחה כבשירת מרים וכל הנשים?

אך טעם הדבר, לפי פשוטו, הוא משום שכשמשגיגים דבר ללא עמל וללא צער אי אפשר, בשום אופן, לחוש אותה שמחה כמו לגבי דבר שהושקע בו עמל רב ועבר מלחמות קשות "לפום צערא – אגרא"². ככל שגדולה תחלה היגיעה וגדול הצער – גדולה יותר השמחה שלאחר מכן.

כשבני ישראל אמרו שירה על כך שפרעה והמצרים טבעו ביים ושהם יצאו מגלות מצרים – לא היו מסוגלים משה רבנו והגברים

(1) לקו"ד ח"ד תשא, א. א.
(2) אבות פ"ה משנה כ"א.

(3) שמו"ד א, לד.

העלי" מלמטה למעלה, צ"ל עכשיו (לאחרי גמר כל העליות) השירה שמצד הדביקות וההתכללות בהעליון, כהכנה והתחלה ל"שיר חדש" דלעתיד לבוא.

ובמיוחד בנוגע להתפלה על הגאולה האמיתית והשלימה (ובפרט לאחרי שכבר "כלו כל הקיצין"⁴, ונשלמו כל עניני העבודה, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) – שנוסף על רגש הכוסף והתשוקה והגעגועים להגאולה (עד עתה), צ"ל עכשיו גם ובעיקר רגש השמחה מזה שהגאולה באה בפועל ממש ברגע זה ממש.

(משיחות יום ה' פ' בשלח, י"א שבט וש"פ בשלח, י"ג שבט, שבת שירה תשנ"ב)

לקוטי

קיימת בכל דור ובכל מדינה, אף בדורנו ובמדינתנו⁴.

בשעה שנולד ילד יהודי, והרי סדר־החיים היהודי הוא שמיד עם הולדת הבן מתחילים לחנכו בחינוך של תורה ומצוות, מופיע "פרעה מלך מצרים", כלומר: הרוח השוררת במדינה, וטוען: הרי נולד ילד שבמשך הזמן יתחתן ויצטרך להיות המפרנס בבית – יש, אם כן, כבר עתה, בילדותו, להשליכו ליאור הנותן פרנסה (כל מזונה ופרנסתה של מצרים היו תלויים ביאור, בנהר הנילוס) בו יטבול ויטבע. "ובאשר לתורה ומצוות" – עונה פרעה – "ישנו 'סונדיי' (יום ראשון שבשבווע)", ב"סונדיי" נעול הבנק, סגורות החנויות וכו'. בערב הקודם לו יש לסחוב את הילד לקולנוע ו"לכל ...", ואילו בבוקר, מאחר שההורים רוצים לישון עד שעה שתיים־עשרה בצהריים, לא איכפת להם אם הילד יבקר ב"סונדיי סקול", וילמד שם, לא רק זמרה וריקוד כי אם גם, לשון־קדש וחומש. ההורים יוכלו לישון במנוחה, ולהיות שקועים במדה עמוקה בשינה רוחנית.

לאחר מכן – בשעה אחת אחר־הצהרים ילעיטו את הילד בטלביזיה, קולנוע ובייסבול, ב"נהר הנילוס", הנותן, לדעתם, פרנסה. במקום לקשור את הילד, מיד בילדותו, עם הקב"ה, הון את העולם כולו בטובו, בחן בחסד וברחמים, ובאופן של כבוד ומנוחה, שהרי רק זו (וההתקשרות אל הקב"ה) הדרך היחיד של יהודים לפרנסה.

– שכן אף אם פרנסתם של גויים תלויה בחוקי־נילוס הרי בישראל נאמר: "ואתם הדבקים בהוי' אלקיכם – חיים כולכם היום"⁵, ע"י כך שיהודים דבקים ומתקשרים אל הקב"ה – ע"י כך הם חיים, וע"י זה יש להם גם פרנסה, "מאן דיהיב חיי – יהיב מזוני" לאדם, לאשתו – ולילדיו –

(4) ראה גם לקו"ש [המתורגם] ח"א ע' 103 ואילך. (5) דברים ד, ד.

בשלח

שיחות

במקום זה לוקחים את הילדים ומשליכים אותם ליאור, המנתק אותם לא רק מהיי רוחניות, כי אם גם מחיים במשמעותם הפשוטה, משום שכאמור הדרך היחידה שישנה ליהודים לחיים ולפרנסה היא ע"י התקשרות אל הקב"ה.

ה. כשם שבגלות שקדמה למתן־תורה, היא גלות מצרים, אין כל הגזירות הקודמות מגיעות בחומרתן לגזירת "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו", כך גם בגלות הנוכחית, אין כל הגזירות שהיצר הרע גזור על בני אדם מבוגרים, מגיעות בחומרתן לגזירה שהיצר הרע גזור על הילדים הקטנים.

ברם, אין מתרשמים מ"פרעה", אין מתרשמים מ"ידידים", מן השכנה הטוענת: כיצד את לוקחת את ילדך ושלחת אותו לשיבה בה לומדים תורה בת שלשה וחצי אלפי שנה, שניתנה במדבר שממה, בזמן בו לא היה עדיין רדיו, טלפון, ואפילו לא "פייפר" (עתון) לכל בוקר עם אמירת מודה אני.

אז – טוענת היא – היה מקום לחינוך כזה, אבל עתה, כשאנו עומדים ב"מאה העשרים" וזכינו ל"קידמה" ו"התפתחות", אי אפשר להיות "פנטיים".

יתר על כן, פעמים מתלבש "פרעה" באיצטלה של קדושה וטוען: מאחר שברצונך שילדך יתן כסף רב לצדקה בכלל, ובפרט לשיבות, עליך לדאוג שיהיה עשיר, ולכן עליך להשליכו ליאור הפרנסה, לעשותו ככל "ג'וני" ו"מייקל", אשר לא להוי' המה, ואז רשאית את לקוות שיתן כסף לשיבות ותלמודי־תורה.

– למעשה אנו רואים שרק "פרעה" מרוויח מכך, ליהודים אין מזה דבר –

– יש לדעת את האמת שגזירה זו נובעת מאותו פרעה, אלא משום שהוא יודע שאם יבוא ויורה לעבור עבירה לא יצייתו לו מתלבש הוא באיצטלת משי, ואומר שיש לו ישיבה גדולה וזוקק הוא לכסף עבודה, לכן יש להכניס

את הילדים ל"פובליק סקול" ול"סונדיי סקול", אז יוכל לבנות ישיבה גדולה למלאכים.

כשמבחינים בעוד מועד שעצה זו נובעת מפרעה, מאותו ערום האומר: הבה נתחכמה לו פן ירבה [כ"ק אדמו"ר שליט"א הפסיק כאן ואמר: אבל לאמתו של דבר – כן ירבה וכן יפרוץ], מזה שרוצה שלא ישאר שריד ופליט, ר"ל מיהדות, מנשמות ישראל, וכתוצאה מכך גם מגופות ישראל.

– מחליטים במלוא התוקף היהודי לבטל את הגזרה, חדלים לחפש "תכלית" בגיל חמש שנה, בגיל שבע שנה, בגיל שלש-עשרה שנה, או בגיל שמונה-עשרה, ומתאזרים באמונה ובטחון בה'.

שהרי "רבות מחשבות בלב איש" (ואין הן מביאות כל תועלת, לפי שהן "רבות" ולא של יחיד, יחידו של עולם)

"ועצת הוי" היא (בלשון יחיד) תקום" משום שהקב"ה הוא האדון לא רק בשמים כי אם גם בארץ, במקום בו נמצאים היא ובעלה וילדיה. בידעה זאת הרי לא זו בלבד שאינה מתרשמת משכנתה, אלא, אדרבה, היא משכנעת את שכנתה שתציל גם היא את ילדיה מידי פרעה, ומגדלים או רבבות ילדי ישראל שילכו לקראת המשיח במהרה בימינו.

1. וכשם שאז, בשעה שנפטרו מפרעה, בזמן משה רבנו ומרים, היתה שמחתן של הנשים גדולה בהרבה משמחת הגברים, משום שבחויית הגיוריה התנסו האמהות במדה יתרה מן האבות – כך גם עתה הן גזירת פרעה, ולכן גם השמחה הבאה כשנפטרים מגיוריה זו, מורגשות במדה יתרה בהרבה בנשי ישראל.

בחלקו הגדול של היום אין הבעל נמצא בבית, ואפילו בזמן שהוא בבית אין הוא מתמסר לחינוך הילדים באותה מדה כשל האשה. לעומתו האשה היהודית היא אשר נלחמת בפרעה, בכל צורה בה מופיע, ובכל מדת "ידידות" בה הוא בא.

ואז בטוחה היא בנצחונה ומשיגה היא שהוי'

(תורה ויהדות) – גאה גאה, ואילו "סוס ורוכבו" (המנוגד לזה) – "רמה בים". את זה משיגה היא כשמחה, בתופים וכמהולות, ואז עוברים לפרשת יתרו, פרשת קבלת התורה, שהרי אז אפשר לומר: "בנינו ערבים בעדנו"⁶.

ז. כך יובן גם הנאמר במדרש (תנחומא) לגבי הפסוק "ותען להם מרים: לכאורה בלתי מובן הביטוי "להם", בלשון זכר, והרי לנשים היה צריך להיות הביטוי "להן"?

– ומספר המדרש שבשעה שעברו בני ישראל את הים ואמר שירה חפצו גם המלאכים לומר שירה. אמר הקב"ה למלאכים: תחלה יאמרו בני ישראל שירה ורק אז תאמרו אתם שירה.

בכך מסביר המדרש את הלשון "ישיר משה", ולא "שר" בלשון עבר, משום שהיה זה ציווי של הקב"ה: ישיר משה ובני ישראל תחלה ואח"כ המלאכים.

לאחר מכן, בשעה שמרים והנשים עמדו לומר שירה, טענו שוב המלאכים: בשביל משה ובני ישראל ויתרנו, אבל עתה נאמר שירה לפני הנשים. לדעה אחת במדרש – מילאו משאלתם, אבל לדעה שניה מסיק המדרש שגם שירת הנשים היתה לפני שירת המלאכים.

ברם, גם לפי ה"סלקא דעתך" של המדרש שהמלאכים לא המתינו לשירת הנשים – לא יכלו המלאכים לומר שירה עד שנתנה להם מרים רשות. וזהו: "ותען להם מרים", בלשון זכר, שהמשמעות היא – הרשות שנתנה מרים למלאכים לומר שירה.

נראית, איפוא, מכאן חשיבות שירת הנשים, הנוגעת לא רק לעולמות התחתונים, כי אם גם לעולמות העליונים. שירתן מגיעה לדרגה קודמת ונעלית משל שירת המלאכים.

ח. האמור מהווה הוראה לכל איש ישראל, שאין להבהל לא מפני פרעה, לא מפני הנילוס ולא מפני הגזירות. כשהוא צועד בתוקף היהודי האמתי – אף אם נמצא הוא

(6 ראה לקו"ש [המתורגם] ח"א ע' 97 הערה 53.

ברגש השמחה, ושמחה גדולה ביותר שבאה לידי ביטוי בהשירה, מצד גדול הבטחון ש"הנה זה (המלך המשיח) בא"⁴, וכבר בא!

(משיחות ש"פ בא, ו' שבט, וש"פ בשלח, שבת שירה, י"ג שבט תשנ"ב)

(4) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.

סג.

יום העשירי בחודש האחד עשר בדורנו זה הוא יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שבו נעשית העלי' ה"כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו"¹ לדרגא נעלית יותר, ועד לעילוי שבאין-ערוך. . והשלימות העיקרית בזה נעשית בעשירי והאחד עשר בחודש אחד עשר בשנה זו – שנת הארבעים ושתיים (תש"י-תשנ"ב), שקשורה עם שם מ"ב שעל ידו נעשים כל עניני העליות – שכבר נשלמו כל העליות דמ"ב ימי ההילולא, וכל העליות שע"י מעשינו ועבודתנו במ"ב השנים (בהוספה על השלימות ד"ויהי בארבעים שנה"²) שהם בדוגמת מ"ב המסעות במדבר העמים שבדור זה (דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה), ותיכף ומיד ממש נעשית הכניסה לארץ טובה ורחבה בגאולה האמיתית והשלימה.

. . . והוראה נוספת וג"כ עיקרית בענין השירה בנוגע לעבודת התפלה (שנקראת גם בלשון רינה"³ (שירה)) באופן של שירה (כידוע שרבינו הזקן הי' מתפלל בקול ושירה) – שנוסף על השירה הקשורה עם

(1) תניא אגה"ק סז"ך וביאורה.

(2) דברים א, ג.

(3) ספרי ר"פ ואתחנן. ועוד.

הוספה בשורת הגאולה

פ.ב.

מבואר בכתבי האריו"ל¹ שדור הגאולה העתידה הוא גלגול של הדור שיצא ממצרים, ועפ"ז, הנשים הצדקניות שבדורנו שבזכותן נגאלים, הן הן הנשים הצדקניות שבזכותן יצאו ממצרים.

וכיון שדורנו זה הוא דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר נשלמו כל עניני העבודה ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו – השתדל כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו לפעול ולהשפיע ביותר על הנשים, כדי למהר ולזרז את הגאולה בזכותן של נשים צדקניות שבדורנו.

. . . והוראה מיוחדת ועיקרית בנוגע לענין השירה – כמודגש בשירת מרים ושירת דבורה:

כשם שביציאת מצרים «מובטחות היו צדקניות שבדור שהקב"ה עושה להם נסים והוציאו תופים ממצרים»², כך גם בהגאולה מגלות זה האחרון, שנשי ישראל הצדקניות צריכות להיות מובטחות ובודאי מובטחות הן שתיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה, ועד שמתחילות תיכף (ברגעי הגלות האחרונים) בהשירה ובתופים ובמחולות, על בוא הגאולה האמיתית והשלימה!

ובפרטיות יותר: ביחד עם התפלה, הבקשה והדרישה מהקב"ה שבייא את הגאולה תיכף ומיד ממש, שהיא מתוך רגש של צער ומרירות («מרים על שם המירור»³) על אריכות הגלות, שבאה לידי ביטוי בהצעקה מקרב ולב עמוק «עד מתי, עד מתי, עד מתי!... חדורות הן (גם ובעיקר)

1) שער הגלגולים הקדמה כ. לקוטי תורה וספר הליקוטים שמות ג, ד.
2) פרש"י שמות טו, כ.
3) שמו"ר רפכ"ו. שהש"ר פ"ב, יא.

לקוטי

בשלה

שיחות

וה'ואכלו את חלב הארץ'. פרעה צעק שלא יתן להם את טוב ארץ מצרים, אלא אם כן יהיו עבדיו, אבל בין בני ישראל לבין מתן תורה לא עמד. לפיכך נקבע סדר של – 'ה' ילחם לכם ואתם תחרישון".

לעומת זה – עמלק עמד בין בני ישראל לבין הר סיני – ולא דובר כאן על ארץ טובה ורחבה כי אם על מדבר, כפי שרז"ל מסבירים במדרש תנחומא את העובדה שהתורה ניתנה במדבר – ולא נתן לבני ישראל ללכת לקבל את התורה. בשעה שיש מונע ומעכב את קבלת התורה, הרי למרות ש"הקול קול יעקב והידיים ידי עשו", הידים שייכות לעשו, זה – חלקו, ככתוב: 'ועל חרבך תחיה', – אך מאחר שיש מפריע לקבלת התורה – אין מתחשבים בכל חשבונות והולכים בכל הדרכים ובכל האופנים, ובלבד לקבל את התורה ולהתאחד אתה.

זה גם הטעם שנערכה מלחמה גשמית עם עמלק כפשוטה. לא היה זה ענין של "כוחי ועצם ידי" כי אם ענין של מלחמה לה' משום ש"אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זרעו של עמלק"⁷.

יא. בגלל העובדה שהמלחמה עם עמלק היתה משום קבלת התורה – היתה המלחמה, על כל פרטיה, קשורה במשה רבנו, מי שקיבל תורה מסיני.

המלחמה נבעה משה – משה הוא שאמר: בחר גו' וצא הלחם בעמלק, המלחמה החלה בתפלת משה, התנהלה ע"י אנשי משה, כפי האמור בתורת החסידות לגבי הפסוק: בחר לנו אנשים, אנשי משה, והנצחון בא ע"י יהושע – משרת משה.

יב. נצחון בני ישראל במלחמת עמלק היה למעלה מן הטבע. על-פי הטבע היה צריך עמלק לנצח כפי שמסופר בירושלמי⁸ ש"עמלק – כשפן היה", ובחר אנשים כאלה, שלפי הטבע צריכים הם לחיות, ואתם שלח

במצרים, ושם ישנו פרעה מלך מצרים וכל הגזירות, אין לדבר זה כל חשיבות לגבי ילדיו: הוא ינהיג את ילדיו בדרך התורה, שהיא הדרך המביאה אותם לחיים, לא רק לחיי העולם הבא כי אם גם לחיים בעולם הזה.

הוא יוליך את ילדיו בדרך – שיאמרו: "זה א"לי ואנוהו, אלקי אבי וארומננהו", שילכו באותה דרך בה הולכים ההורים.

הרי זה הנחת האמתית האפשרית מצאצאים. ואז, כאמור בהמשך השירה: "תביאמו ותטעמו בהר נחלתך", זוכים לבנין בית המקדש השלישי במהרה בימינו.

ויתר על כן, כנאמר במדרש: "למדת חיבתם של ישראל לפני המקום" שהקב"ה לא המתין ל"תביאמו ותטעמו בהר נחלתך", זה בית המקדש, בית עולמים, אלא שאף במדבר אמר: ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.

אף עתה, במספר הימים המעטים שנותרו לביאת המשיח, הרי ע"י כך שאין מתרשמים מן הגזירות ומגדלים זרע ברך הוי' – ישכון הקב"ה ('ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם') בכל בית מישראל, וכיון שהקב"ה שוכן בו – מובן שיש בו פרנסה בהרחבה, בריאות בהרחבה, ונחת אמתית מצאצאים וצאצאי צאצאים לאורך ימים ושנים טובות.

(משיחת יו"ד שבט, תשח"י)

ט. כשהלכו בני ישראל ממצרים להר סיני לקבל את התורה – אירעו להם בדרכם שתי מלחמות: המלחמה עם פרעה והמלחמה עם עמלק.

בפרשת השבוע מספרת התורה על ציווי הקב"ה כיצד יתנהגו בני ישראל במלחמות אלו. במלחמת פרעה היה הציווי: 'ה' ילחם לכם ואתם תחרישון', ואילו במלחמת עמלק: "צא הלחם בעמלק", מלחמה גשמית כפשוטה.

י. ההבדל בין שתי המלחמות הוא: פרעה היה מאחורי בני ישראל. הוא לא עמד בין בני ישראל לבין הר סיני, כי אם בין בני ישראל לבין 'הדגה אשר נאכל במצרים'

7) פרש"י עה"ת שמות יז, טז.
8) ר"ה סוף פ"ג.

שמאי סוברים שראש־השנה לאילנות הוא באחד בשבט – הרי "בית שמאי ובית הלל – הלכה כבית הלל", ויתר על כן "בית שמאי במקום בית הלל אינה משנה"¹⁰.

טז. אפשר לומר את ההסבר כדלהלן:

אנו נוכחים במספר מקומות בש"ס שלדעת בית שמאי אזלינן בתר (=הולכין אחר) "בכח" כפי שהדבר בהעלם, ואילו לדעת בית הלל אזלינן בתר ה"פועל" והגילוי.

דוגמא:

(א) "חלות דבש"¹¹ – מאימתי מטמאות משום משקה? בית שמאי אומרים משיהרהר ("בכח", העלם), ובית הלל אומרים משירסק (בפועל, גילוי).

(ב) נרות חנוכה, "בית שמאי אומרים¹²: יום ראשון מדליק שמונה, מכאן ואילך פוחת והולך, ובית הלל אומרים: יום ראשון מדליק אחת, מכאן ואילך מוסיף והולך. טעמא דב"ש – כנגד ימים הנכנסין (= העתידים לבוא) ("בכח", העלם), וטעמא דבית הלל – כנגד ימים היוצאין (= שיצאו כבר), ("בפועל", גילוי).

בית שמאי הולכים אחר הדבר כפי שבאפשרותו להיות לפי כוחותיו התבוניים, בית הלל – לפי הדבר כמו שהוא באופן גלוי.

(שורש הענין הוא: בית שמאי – שרשם מבחינת הגבורות, ועבודתם בדרך העלאה, בחינת העלם. ובית הלל שרשם מבחינת החסדים, ועבודתם בדרך "המשכה", בחינת גילוי. "הלל" מלשון: בהלו נרו, גילוי¹³).

יז. תוכנו של ראש־השנה לאילנות הוא שהאילנות מפסיקים לינק את חיוניותם מן המימות של אשתקד, ומתחילה בהם יניקה חדשה¹⁴.

המועד בו מימי השנה החדשה מתחילים לתת יניקה הוא ארבעה חדשים לאחר שנידונו.

10 ברכות לו, ב.
11 עוקצים פ"ג, משנה יא.
12 שבת כא, ב.
13 לקו"ת שה"ש מת, ג.
14 ירושלמי ר"ה פ"א ה"ב.

מהותו של אילן היא שהוא עושה פירות, שמהם גדלים אחר־כך אילנות נוספים, עושי פירות.

כך צריך כל יהודי להשפיע על סביבתו, בבית־הכנסת, בישיבה, ובכלל – על כל היהודים אתם הוא נפגש, הוא צריך להשפיע עליהם שיתוספו יהודים נוספים.

הברכה הניתנת לו היא שנטיעותיו יהיו כמותו, כפנימיותו, שזה הברכה הטובה ביותר לאילן, כפי שרז"ל אומרים: "אילן, אילן, במה אברכך? – שיהיו נטיעותיך כמותך"¹⁸.

וכש"נטיעותיך כמותך" הרי כפי שהגמרא מסיימת במסכת סנהדרין¹⁹, לאחר שנמנים כמה קצים, שכשיהיה "ענפיכם תתנו ופריכם תשאו"²⁰ – "אין לך קץ מגולה מזה". זה הסימן הטוב ביותר שהמשיח בא.

כשמחזיקים באילנא דחיי, כ"ק רבותינו הקדושים ותורת החסידות ומשפיעים גם על יהודי אחר, עד ש"נטיעותיו כמותו" וישנה אפשרות לומר: "ראו גידולים שגידלתו" – הרי זה סימן לקירוב הקץ של הגאולה העתידה עליידי משיח צדקנו.

(משיחת ש"פ בשלח, ט"ו בשבט, תשט"ז)

15 ר"ה טו, א.
16 שם.
17 דברים כ, ט.

18 ראה תענית ה, ב.
19 צה, א.
20 יחזקאל לו, ח.

לזכות

כ"ק אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח

ויה"ר שעי" קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד

ט"ו בשבט

טו. חמשה עשר בשבט הוא ראש־השנה לאילנות. למרות שיש מחלוקת בדבר, ובית

9 ראה דרושי החלצו (בלקו"ת פ' מטות ובכ"מ).